

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. július 30.

160. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fő-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos pelit sorja 40 fillér.

Preluka, Medolino és a szigetvasut.

Irta : NAUTICUS.

Fodor Árminnak „A Tengerpart” vasárnap-i számában megjelent értékes tanulmánya röviden érintette az osztrákok terjeszkedési törekvéseit, s különösen a prelukai, medolinoi és a többi terveket. Ausztriában már évek hosszú során át folynak a tervezgetések s előmunkálatok s el kell ismernünk, hogy itt-ott széperedményekkel találkozunk. Szóval a tervezgetések nem hiába valók. Előbb-utóbb eljutnak a kivitelhez: míg nálunk valaminek a megoldásához rengeteg idő kell. Az osztrák sietve dolgozik a gazdasági fejlődés érdekében, mi pedig régi jelszavunkhoz hívek vagyunk s egyre azt hangoztatjuk, hej ráérünk arra még.

Az elmúlt esztendőben cikksorozatban foglalkoztunk a quarnerói szigetvasut terveivel. Akkoriban arról volt szó, hogy Lupoglava állomástól Póláig, illetőleg Fianonáig és a Farasina csatornán át trajektussal Cherso szigetére, Dragosichi helységétől a sziget legdélibb partjára s onnan megint csak trajektus segítségével Zaráig összeköttetést teremtsenek az istriai félsziget és Dalmácia között.

A tervre egy osztrák mérnök vasutigazgató meg is kapta az előmunkálati engedélyt — s a vasuti összeköttetés megteremtéséből semmi sem lett.

Nem az első, de nem is az utolsó kutbaesett terv volt a lupoglava-zárai összeköttetés létesítésének kérdése

Alig mulik el hónap, hogy valami eszme föl ne merülne a fiumei kikötő tönkretétele érdekében.

Az első szigetvasuti terv csődje után az osztrák szakkörök a pólai kikötőnek nagy kereskedelmi kikötővé való fejlesztésével szintén komolyan foglalkoztak a Monte Maggioron túl. Ez a terv azonban csak kevesek tetszésével találkozott.

De hiszen érthető is a dolog. Hová tegyék akkor a monarchia sásfészket? Ausztria (mert a haditengerészetet nem mondhatjuk a magunkénak) nem dobhatja oda hadikikötőjét a kereskedelmi tengerészet martalékául. Sok milliót kellett ebből a kikötőbe beleölni, amíg megépült a pólai egérvár, amely fekvésénél fogva elég kedvező volna egy kereskedelmi kikötő kialakulására.

A pólai terv csak terv marad s ma már nincs Ausztriában szakember, aki elő merne ezzel hozakodni.

Ellenben új tervek támadtak ennek nyomában.

Megszületett a medolinoi kikötő terve, amelyet komolyan magukéva tettek a szakkörök.

A medolinoi kikötő terve a pólaival szemben azt az előnyt is föltüntethette, hogy ez az a pont, ahonnan Ausztria a leggyorsabban juthat Dalmáciába.

Azután meg Medolino rendkívül alkalmas nagy kereskedelmi kikötő létesítésére. Fekvése révén jó védelmet tud nyújtani viharok esetén a gőzösknek s ezenfelül még az az előnye is van, hogy kiépítése nem sokba kerülne.

Mindezeknek a körülményeknek tulajdonítható, ha oly melegen érdeklődik Medolino iránt az Orientverein, ahonnan a kikötő kiépítésének eszméje kiindult.

Az Orientverein következetesen folytatja az akcióját s két hónappal ezelőtt bizottságot küldött ki a kikötőnek a helyszínen való tanulmányozására.

A bizottság meg is tette kötelességét s visszatérve a császárvárosba, hozzálátott annak a memorandumnak az előkészítéséhez, amelyet a medolinoi kikötő kiépítése érdekében az osztrák kereskedelmi miniszterhez be fog nyújtani.

A medolinoi terv tehát komoly s nem is tartjuk lehetetlennek, hogy valaha ott csakugyan létesüljön kereskedelmi kikötő.

Hogy mikor? Aztán meg milyen? Vajjon ki tudja erre megmondani a feleletet. Az ilyen terveket véletlen körülmények, miniszteri szeszélyek viszik a megoldás felé. Annyi bizonyos, hogy Medolinóból nem egyhamar lesz nagyszabású kereskedelmi kikötő. Talán több évtized elmultával szó lehet erről, de akkor is csupán a dalmát fogalom egy részének a lebonyolítására lesz hivatott. Nemzetközi kikötőt nem egy évtized munkája teremt meg. Ahhoz évszázadok kellenek. A legjobb bizonyítéka ennek az, hogy Fiume és Trieszt kikötőjének fejlődése is három emberöltő szívós munkájának az eredménye.

Hát még Preluka? Vajjon ezzel mit akarnak? Ebből ugyan akkor leszen kikötő, amikor Fiume törzsökös magyar város.

S amint nem fog megépülni Fiume konkurrens kikötője Preluka, éppen úgy el fog a feledés homályába veszni az a második quarnerói szigetvasut terve is.

Mikor az első szigetvasut terv fölmerült, szinte látni véltük már, mint fogják a hatalmas trajektusok az osztrák vonatokat Dalmácia szép földjére vonatni. A politikai és közgazdasági lapok sokat foglalkoztak ezekkel a tervekkel. Azután egyszerre, mint adott jelszóra, valamennyien elhallgattak. És elhallgatott Wenusch, a tervező maga is.

Most, hónapok leforgása után ismét, új szigetvasutról szól az ének. S ez a terv is csak olyan, mint aminő a régi volt. A papiroson szép, nagy gondolatokat ébresztő, hanem csak az a legszörnyűbb hiba, hogy a megvalósításához, mint a többi nagy osztrák tervekhez betáthatatlanul hosszú idő kell.

Wenusch régi és új terve között nem nagy a különbség. Ezúttal csak a vasuti ösz-

szeköttetés egyszerűbb felhasználásáról van szó, mert Matuglieből Prekuláig megépíteni a vasutat nem jár akkora anyagi áldozatokkal, mint Fianonáig.

Az új terv a Canale di Mezzo és Cherso közti trajektust szintén fölhasználná. Szóval a régi terv újabb kiadásban fekszik előttünk.

Az osztrák lapoknak igazuk van, hogy ily módon Ausztria közvetlen és gyors összeköttetést nyerne Dalmáciával. A legfőbb akadály természetesen a két trajektus szüksége. Mert a vizen másképpen nem tudják a vonatokat átvinni. Az egyik trajektus nyolc, a másik huszonnyolc kilométer kiterjedésű vonalat járna be.

Ez azonban az osztrákok szemében nem lehet akadály, mert hiszen Dánia példája lebeg szemünk előtt.

Ott nem is egy, hanem negyvenkét kilométerre rug a trajektusoknak összes hosszsága. Az a komp, amely Beltet, Koppenhágával összeköti, 26 kilométer hosszú. S ezen a kompon az elmúlt esztendőben hatszázezer személy és 105.000 vasuti kocsi kelt át.

A dániai vizeken leggyakrabban dul a vihar, és az utolsó 28 esztendőben 2200 hajó pusztult el, míg ellenben a trajektus hajók közül egyiknek sem esett baja.

Olaszországban is van két trajektus, amelyek Szicíliát kötik össze Calabriával.

Amerikában is nagy hódítást ért el a trajektus. Ott 1897 óta 562 trajektushajót helyeztek üzembe, amelyeken 5615 vasuti kocsi fér el egyszerre. Egyesek 200 kilométer hosszúak, ami körülbelül a fiume—anconai távolságnak felel meg.

Lehetetlenségről tehát nem lehet szó, csak arról, hogy a terv megvalósítását annyi mindenféle akadály hátráltatja, hogy évtizedekbe mulik és még mindig nem fogunk szigetvasuton átkelni, ha Dalmácia földjére akarunk lépni.

Fiume fejlesztése.

— Beruházások. —

Mikor évtizedekkel ezelőtt a fiumei pályaudvart megépítették, az akkori intéző körök nem gondolhattak arra, hogy az államvasut fiumei pályaudvara aránylag rövid idő múlva nem lesz képes a számításon felül megnövekedett forgalmat lebonyolítani.

A fiumei pályaudvar tervezői és építői ugyanis csak normális fejlődésre gondoltak és az akkori időkben elképzelhetetlennek tartották, hogy egyhamar kibővítés legyen szükséges. Az idő és Magyarországnak örvendően és rohamosan fejlődő tengeri kereskedelme azonban rácsátolt az intéző körökre.

A mindig jobban fejlődő forgalom csakhamar igénybe vette a fiumei pályaudvar egész teljesítő képességét és rövid idő múlva kisebb-nagyobb bővítésekre volt szükség. A kibővítések azonban csak ideiglenesek, átmeneti jelle-

güek voltak s a személy- és áruforgalom lebonyolítása még nem ment akadálytalanul. De nem is lehetett.

Az államvasut fiumei pályaudvarának utolsó évtizedes forgalmát tekintve, látjuk, hogy 1896-ban az összes teheráruforgalom kerek összegben 2,700.000 métermázsa, a személyforgalom pedig 101.000 utas volt, 1906-ban pedig az összes teheráru-forgalom 4,400.000 métermázsa, az utasforgalom pedig 200.000 utasra emelkedett.

Az aránytalanul nagy és mégis örvendtes forgalom-megnövekedés az oka, hogy az államvasut fiumei pályaudvarának jelenlegi vágányhálózata és egyéb forgalmi berendezése nem képes az áru és személyforgalmat gyorsan és minden akadály nélkül lebonyolítani. A most már tökéletesen berendezés okozza azt a rendszeresen megújuló nagyobb bajt is, hogy az őszi kámpány idején az áru annyira összehorolódik, hogy az igazgatóság kénytelen a Fiume felé irányított áruforgalmat olykor tíz-tizen-négy napra is fölfüggeszteni.

A bel- és külföldi kereskedelemre egyformán káros helyzetben az államvasut igazgatósága kisebb-nagyobb pótlásokkal igyekezett segíteni, végre elhatározta, hogy a bajt radikálisan orvosolja.

A múlt év őszi megkezdtek a *szénvágányok* lefektetését, amely munkát csak a közel-múltban fejezték be.

Ezzel együttesen tervbe vették, hogy a szén és más egyéb *tömegáru* forgalmának lebonyolítása céljából a Brajdica farakodó-helyet a déli, a tenger felőli újból *feltöltik* és a tenger vizéből *feltöltött területen vágányhálózatot helyeznek el*.

A feltöltés azonban, tekintve, hogy a szási terület mellett levő tenger már tekintélyes mélységű, nagy munkával és még több anyagi áldozattal jár.

Ezt az államvasut költségvetése is elismeri, amikor a feltöltési munkára és az újonnan lefektendő vágányhálózatra 4.000.000 koronát vett föl. A feltöltéssel azonban közel 30.000 négyzetméter rakodóterület nyer az államvasut.

A tömegáru forgalmának könnyebb lebonyolítása céljából a Mária Terézia hullámgáton két új vágányt fektetnek majd le, a amit mozgó portál-darukkal szerelnek majd fel. Ezek lennének azok az intézkedések amelyeknek keresztlívitele után reméli az államvasut, hogy az ország belseje s a tenger közötti, mindig jobban fejlődő forgalmat — legalább egyelőre — könnyebben tudja lebonyolítani.

Intézkedés fog történni, hogy a fiumei helyi forgalom is kevesebb akadálytalanság és késéssel bonyolítottassék le.

Ez a cél vezeti az államvasutakat, amikor a keleti rakodópartot, amely a Via del Lido és a Baross-kikötő között terül el, vágányokkal látja el.

Az új vágányhálózat, amely tehát a városi vágányokat a Baross kikötő vágányaival kötné össze, lényegesen megfogja könnyíteni a pályaudvarok és a Baross-kikötő között való forgalom lebonyolítását.

A Mária Terézia hullámgáton tervezett új vágányhálózat a portál darukkal együtt, valamint a keleti rakodópartnak vágányokkal való felszerelése, közel 1.000.000 koronába fog kerülni.

Fiume pályaudvarnak és a kikötőnek vasuti berendezésekkel való kiegészítésére az új államvasuti törvényjavaslat 11.990.000 K-t irányoz elő. Az engedélyezni kért összeg felhasználása a következőleg terveztetik:

I. A brajdicai pályaudvarnak 5 vágányból álló vágánycsoporttal való kibővítésére és egy harmadik recsinai hid építésére 330.000 K.

II. A Mária Terézia mólón két új vágány és daruk létesítésére 700.000 K.

III. Új szénrakodó helyek létesítése mintegy 1200 kbm, terjedelemben a vontatási szolgálattal céljaira 110.000 K.

IV. Vágánylefektetés a keleti rakparton 200.000 K, ezen új vágányok közvetítésével az állomás fővágányokról — a Delta és Brajdica érintése nélkül — lehet majd a Mária Terézia hullámgátra és a 24. sz raktárhoz eljutni.

V. A tengerészeti akadémiánál létező vágányszükséglet kibővítése, a hozzá szükséges területszerzéssel 2.000.000 K.

VI. Új végleges tárház létesítése (16,500 kbm. hasznos rakterülettel) 1.200.000 K.

VII. Az új elevátor építésére 1,450.000 korona.

VIII. A Brajdica további feltöltése rakterületek céljaira, vágányok, utak, hidmérlegek stb. létesítésére 4.000.000 K, a falrakodóhely 15,000 kbm. területtel fog szaporodni.

IX. A fiumei pályaudvar mentesítésére a buccari—fiumei vonalon alkalmas helyen rendező vágánycsoport létesítésére 2.000.000 K.

UJDONSÁGOK.

— **Hajórajunk Fiumében.** Gyakorlatozó nyári hajórajunk egy része ma reggel 7 órakor kikötőnkbe érkezett. A hajóraj öt nagyobb és 12 kisebb torpedónaszádból áll. A nagy hadihajók a délutáni órákban érkeznek a kikötőnkbe. A „Pelikan” vezérhajó az Auamich-móló közelében vetett horgonyt, a torpedóhajók pedig a belső és a Baross-kikötőben helyezkedtek el. Ziegler Lucian ellentengernagy a hajó parancsnoka. Mint értesülünk, hajórajunk látogatása alkalmából ezuttal ünnepek nem lesznek.

— **Szapáry Pál gróf újabb vállalkozása.** Egy konzorcium, amelynek élén Szapáry Pál gróf volt fiumei kormányzó áll, a budapesti Rákóczi-uton levő *Orient*-szállodát s a szomszédos ingatlanok akarják megvásárolni. Az épületeket le akarja bontani, hogy új, modern nagyszabású szállodát építsenek az *Orient* helyén. Az új szállodában nagy kávéház és étterem is lenne. Az étterem és kávéház forgalmát bizonyára nagyban emelné az, hogy a Nemzeti Színház a szálloda közelében levő Népszínházat foglalta le s valószínű, hogy ősztől kezdve az ideiglenes Nemzeti Színház nagyobb közönséget fog a színházba vonzani, mint a Népszínház. A szálloda építését konzorcium már megtartotta első értekezletét s az előkészítő munkálatok serényen folynak.

— **Hajó zátonyon.** Az Istria-Trieste hajóstársaság „Timaro” gőzös e Grado közelében zátonyra jutott. Segítségére ment az „Audax” gőzös, amely kimentette veszedelmes helyzetéből.

— **A száguldó kacsá.** Tegnap tettük szóvá egy helyi magyar estilapnak nyári kacsáját, amelylyel azt akarta elhitetni tizenhárom olvasójával, hogy a faforgalmat a Máv. igazgatósága Fiume felé megszüntette. Most a triezsti „Piccolo” fiumei tudósítójának (Marcuzzinak) jelentése alapján szintén közli a kacsát. Lát-szik, hogy mennyire együttesen dolgoznak a „Voce”-beliek az estilappal.

— **Fiume miatt.** Egy fővárosi lap közli az alábbi ellenőrizhetetlen hírt:

Pulszky Garibaldi Zágrábban volt Máv. igazgató-üzletvezető, aki állítólag a hatáskörébe eső fiumei forgalmat tőle telhetőleg emelni igyekezett. Lassanként rájött arra, hogy minden igyekezete hiábavaló, Fiume rohamosan megy tönkre, míg Triest megfelelő módon nő s fejlődik. A forgalom csökken, az átmeneti (transito) forgalom Triest felé terelődik. Kutatta ennek okát s megtalálta, mi áll utjában.

Egy kereskedelmi társaság következetes kereskedelmi politikája teszi tönkre Fiumét. És pedig — *államsegélyvel.*

Pulszky Garibaldi nem állott meg ennél az ismert fölfedezésnél. Jelentést tett a kereskedelmi miniszternek, hogy *rendszerábrólja meg a föntnevezett társaságot.*

A társaság is megmozdult, de nem nyilvánosan. Védekezni nem tud s nem mer. Ellenben: Pulszky Garibaldi megkapta a választ. *Elhelyezték Zágrábról.* Szerényi ur remekelt. És Pulszky Garibaldi elment Zágrábról, mert rámutatott a kereskedelemellenes és Fiume-ellenes politikára s *eseteket* hozott föl.

Pulszky Garibaldi főfelügyelő azóta Budán működik. A fiumei bajok *azóta* is nőnek és senki sem tudja őket orvosolni. A minap aztán Szerényi hívatta Pulszkyt s tanácsot kért tőle ez ügyben.

Pulszky kijelentette kurtán, hogy itt megoldásról csak úgy lehet szó, ha a Máv.-ot megszüntetik az élősdieitől és radikális módon látják hozzá a tisztogatáshoz.

A hírt természetesen nem lehet ellenőrizni, ámátor Pulszky Garibaldi távozását annak idején hasonló kommentárokkal kísérték beavatott körökben.

— **Ragados betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 26-tól 26-ig a következő betegségeket jelentették be: Vörheny 1, bárányhimlő 2, tifusz 1. Halálozás 1 tifuszos beteg. Ezekon kívül 1 trachomás beteget

Brinjából, 1 tifuszos beteget Szusákról szállítottak a városi kórházba.

— **Trieszt—Fiume—Brazilia.** Mint már jelentettük, az Austro-Americana osztrák gőzhajózási részvénytársaság a jövő év január elsejétől kezdve rendes járatot létesít Triestből a braziliai kikötőkbe. A hajójaratok rendes havi járatok lesznek s a hajók úgy jövet, mint menet Fiumét is érinteni fogják. Ezen a vonalon elsőrendű nagy gőzösök járnak, személyeket s árukat szállítanak s e hajók az utat Rio de Janeiroba 19, Santosba pedig 20 nap alatt fogják megtenni. Bármennyire is kedvező reánk nézve, hogy Fiuméből ezen hajójarat révén egy jelentékenyen rövidebb menetidő alatt lehet eljutni a braziliai kikötőkbe, minthogy a mostani vegyes szolgálat, melyet az Osztrák Lloyd és az Adria magyar tengerhajózási társaság tart fenn, sokkal hosszabb menetidejű, mindamellett a braziliai kikötők érítésére vonatkozólag egy korábbi megállapodás van érvényben, melynek határmányaiba ütközik az Austro-Americana ezen új határozata. Reméljük azonban, hogy a magyar részről fentartott hajójaratok gőzösei a közlekedés gyorsasága tekintetében nem fognak az Austro-Americana mögött maradni s az új hajójarat versenye nem fog ártani a magyar hajóstársaságnak.

— **Fenice színház.** Szombaton este kezd meg előadásait az olasz operettársulat, amely a „Gésák”-ban mutatkozik be a fiumei közönségnek. A helyárak a következők lesznek: Belépő a földszintre és a páholyokba 1 korona. Ülőhely az első 5 sorban a belépőn kívül 1 korona. A többi sorban 80 fillér, páholy 6 korona, karzat 40 fillér. A társulat bejelentet is hirdet 25 előadásra.

— **Vizsgálat Noviban.** Jezics községi jegyző fölfüggesztése miatt, mint nekünk jelentik, Noviban alkalmasság vizsgálat lesz. Cscondöröket rendeltek ki és legközelebb állítólag kihirdetik a *kivételes állapotot.* A zágrábi *Ustavnoszt* azt jelenti Noviból, hogy amikor legutóbb egy állami tisztviselő szemleuton volt, az utcákon kövekből barrikádokat állítottak és dróthálókat feszítettek ki, úgy, hogy a tisztviselő lovai majdnem megvadultak.

— **Lemonie Fiumében.** A párisi detektívek megkezdtek Fiumében munkájukat, hogy Lemonie-t, a szőkevény gyémántcsinálót kézrekerítsék. A detektívek sorra fölkeresték a nyilvános helyeket, vendéglőket, kávéházakat, szállókat és bankintézményeket, ahol leadták az arcképét és részletes személyleírását. A francia rendőrség bizonyosra veszi, hogy Lemonie ezen a környéken bujkál s Fiumében vagy Triestben véli majd kikutatni. Hogy a kutatásnak lesz-e eredménye, nem tudni. Fiume különben is olyan hely, ahol könnyen bujkálhatnak a nemzetközi csalók és sikkasztók. Merő véletlen, ha rájuk akadnak.

— **Felolvasás.** F. hó 29-én, ma szerdán este 8 órakor a Via Fiumarán levő munkások egyesülete helyiségében érdekes felolvasás lesz. Az érdeklődőket ezennel is meghívjuk. Belépő díj nincs.

— **A kikötőből.** Julius 29-án. Érkezett „Bari” olasz gőzös Bariból 30 tonna vegyes áruval. Indult: „Mária Terézia” osztrák gőzös Triestben át Kostantinápolyba 500 tonna vegyes áruval.

— **Magyarok Abbáziában.** Tegnap ily című vezető cikkünkre a következő levelet vettük Abbáziából:

Tisztelt Szerkesztő Úram! Vezető cikkek tartalmával teljesen egyetérték. Tény dolog, hogy a magyaroknak kellene többet törődni azzal, hogy ott, ahol a pénzüket költik, magyar szellem uralkodjék s a kiszolgálás is legyen magyar. Amig ezt nem követeljük, addig ne is várjuk, hogy osztrák sógoraink gondoskodjanak erről. Vannak azonban kivételek. A *Pilsner Hof* például teljesen magyar, magyar a konyha, a kiszolgálás, minden. Még cigánymuzsika is szórakoztatja a vendégeit. Az ilyen helyeket kell fölkarolni, mert elsősorban is magyar embert pártolunk, magunkat pedig megkíméljük az osztrák kellemetlenkedésektől.

— **A budapest-fiumei vonalon feltételes megállóhely létesítése.** A budapest-fiumei vonalon Budafok állomás és Nagytétény-Diósd feltételes megállóhely közt levő 6. számú órháznál Kistévény cinevezéssel új feltételes megállóhely létesítetett. E megállóhelynél f. évi július hó 18-ától kezdve az Ujdombóváról Budapest—Kelenföldre reggel 5 órakor

érkező személyszállító gyorstehervonat reggel 4 óra 37 perckor, az Eszékéről Budapestre reggel 6 óra 55 perckor érkező személyvonat reggel 6 óra 2 perckor és a Fiuméből Budapestre este 8 óra 15 perckor érkező személyvonat este 7 óra 26 perckor fognak megállítani. Ellenirányban, a Budapestről Fiuméba délelőtt 8 óra 20 perckor induló személyvonat délelőtt 9 óra 5 perckor, a Budapestről Adonypusztasabolcsra 3 óra 25 perckor induló személyvonat délután 4 óra 16 perckor és a Budapestről Eszékre este 7 óra 50 perckor induló személyvonat este 8 óra 33 perckor állanak meg.

A keresztény lélek. Színhely: a kaposvár—fiumei vonat hálókocsija. Idő éjféltán 1 óra. A kocsiban két ember fekszik. Az egyik felül, a másik alul. Aki fent van, édesen aluszik. Éppen ezért nem jön álom annak a szeméremre, aki az alsó ágyba került. Darabig türellemmel vár, azután felkiált a szomszédjára:

— Az Isten szerelmeért, ne hortyogjon olyan rettenetesen!

Felülről néhány halálordítás, azután megint az egyetlen gőztrombita. Az alsó tíz perc múlva ismét megszólal:

— De nincs az urban becület! Aludjék úgy mint más keresztény lélek!

Erre felkényököl a felső is:

— *Hát tehetem én azt?* — kérdezte félreismerhetetlen zsargonban.

És nyomban hortyogott tovább.

x **Vas- és fémárúk** beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és szerszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírnevű *Wellmann Testvérek* magyar céget (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19.) mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsékelt áron tart raktáron.

Előfizetési felhívás.

Augusztus 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

„A TENGERPART” kiadóhivatala.

Távirat ◀▶ Telefon.

A választói jog reformja.

BUDAPEST, jul. 29. A koalíció berkeiben újra emlegetik a fuziót, a választói reformot, egys óval sejtetik, hogy a nyári szünet alatt is történik valami. A kormány tagjai augusztus 3-án vagy 4-én minisztertanácsot tartanak és a folyó ügyeken kívül megbeszélik a fontos politikai ügyeket. Mint Bécsből jelentik a N. Fr. Pr. cikket ír a fuzióról és a választói reformról. A cikk szerint a politikai szituáció középpontjában egy egységes kozmányzó párt alakításának gondolata van. Az a fő probléma és az foglalkoztatja a vezérő politikusokat, hogy lehetne a mostani átmeneti rezsimet tartós politikai többség uralmává átalakítani. A legközelebbi feladat, amelyet már ebből a szempontból akarnak megoldani, a választói reform. Az összes erre vonatkozó javaslatokat kidolgozták már, és mintegy tizenkét példányban kinyomatva, a kabinet tagjai között kiosztották. Általában azt hiszik, hogy Andrassy plurális választójog bevezetését tervezi, amely szerint nagyobb adót fizető, vagy képzetesebb egyének három szavazatot kapnak.

BUDAPEST, jul. 29. A fenti hírekkel szemben felhivatalosan jelentik, hogy a választójogi reformjavaslatról a kormány tagjai a keddi minisztertanácsban fognak véleményt

mondani. Andrassy belügyminiszter ezután Ischlbe utazik, hogy a királytól az előzetes szankciót kieszközölje.

Sikkasztó vasuti pénztáros.

NAGYSZALONTA, jul. 29. *Holländer* Gyula vasuti pénztáros több ezer korona el-sikkasztása után megszökött.

Automobil szerencsétlenség.

NAGYVÁRAD, jul. 29. *Bernáth* Zsigmond biharmegyei nagybirtokos, nyugalmazott főispán Debrecenből Nagyvárad felé tartott automobiljában, amelyen feleségével és leányával utazott. Berettyó-Ujfalu közelében egy kanyarultnál az automobil összeütközött egy kocsival. A gépkocsi az árokba zuhant s *Bernáth* súlyosan megsebesült.

Zeppelin újabb kísérlete.

BERKIN, jul. 29. *Friedrichshafen*ből érkezett jelentés szerint Zeppelin léghajóján a kijavításokat elvégezték s valószínű, hogy még e hét folyamán fölszállhat.

A pátriarka választás.

KARLOCA, jul. 29. A mai tanácskozás 4 mandátum igazolásával és napirend vitával, (amelyet a szerb radikálisok provokáltak) telt el. A pátriarka választás legjobb esetben holnap lesz meg.

Vasuti szerencsétlenség.

OTTAVA, jul. 29. Egy tehervonat ma reggel kisiklott s a forgalmat megakasztotta, úgy hogy közelében három vonat fenekített meg. Egy uegyedik vonat beleszaladt a léghajó álló személyvonatba. *Hat utas meghalt, számosan megsebesültek.*

Hlinkát újra elítélték.

POZSONY, jul. 29. Hlinka András, a rózsahegyí fölfüggesztett plébános fogságba vonulása előtt két cikket írt, amelyek miatt ma került újból az esküdtbíróóság elé, amely igaztásért és lázításért másfél évi államfogházra ítélte.

Pusztító vihar.

SANGHAI, jul. 29. A környéken óriási vihar dühöngött, amely kétezer embert elpusztított. Számos épület összedőlt. A „Yinking” gőzös 300 utassal elsüllyedt.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Venence

Elsőrangú Maison Meublé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: *Dr. Janovitz Guldo* orvostudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órákor.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi s dupla malátasör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

T. cz.

Azon czéltól inditattva hogy fiumei és susáki vevőközönségünket az eddig-nél is gyorsabban és figyelmesebben kiszolgálhassuk, nem riadtunk vissza azon áldozattól sem, hogy

Fiumében Via Gisella 4. sz.

alatt külön városi raktárt szervezzünk, mely azonban továbbra is a mi vezető-szünk és kezelésünk alatt marad.

A telep mátol kezdi meg működését s onnan történnek majd mind a hordó mind a palacksör, valamint a jég és szénsav szállítások helybeli és susáki t. vevőink részére.

Ezen városi osztályunkat külön telefonállomással és pedig

400 szám alatt

szereltük fel és kérjük, hogy ezentul becses rendeléseit ezen városi raktárunknál sziveskedjen feladni.

Kiváló tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részv.-Társ.

Kivíteli telep Fiumében.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarág legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos

Szentgyörgyi Ferenc.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Hezdede 9 órákor.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Kulcsárnői, gazdasszonyi vagy házvezetónői

állást keres ebben a minőségben kiváló gyakorlattal bíró asszony. Cim a kiadóhivatalban.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

